

The Holy See

KATEHEZA PAPE FRANJE

NA OPĆOJ AUDIJENCIJI

Srijeda, 5. listopada 2022.

[Multimedia]

Elementi razlučivanja. Poznavanje samih sebe

Draga braćo i sestre, dobar dan!

Nastavljamo obrađivati temu razlučivanja. Prošli smo put promatrali kao njezin neizostavan element molitvu, shvaćenu kao prisnost i povjerljivost s Bogom. Molitva, ne kao papige, nego kao prisnost i povjerljivost s Bogom; molitva djece Ocu; molitva otvorena srca. Vidjeli smo to u posljednjoj katehezi. Danas bih htio, malne kao dopunu tome, istaknuti kako dobro razlučivanje zahtijeva također *poznavanje samih sebe*. Poznavanje samoga sebe. A to nije lako. Razlučivanje, naime, uključuje naše ljudske sposobnosti: pamćenje, intelekt, volju, čuvstva. Često ne znamo razlučivati zato što ne poznajemo sebe dovoljno dobro, pa tako ne znamo što zapravo hoćemo. Toliko ste puta imali prilike čuti ovo: „Pa taj čovjek, zašto se ne dovede u red? Taj nikada nije znao što hoće...“. Ali i nama, koji nismo otišli u tu krajnost, događa se da ne znamo dobro što hoćemo, ne poznajemo se dobro.

U pozadini duhovnih sumnji i kriza zvanja često se krije nedostatan dijalog između vjerskoga života i naše *duhovne, spoznajne i čuvstvene dimenzije*. Jedan je duhovni pisac primijetio kako mnoge teškoće vezane uz razlučivanje upućuju na probleme druge naravi, koje treba prepoznati i istražiti. Ovako piše taj autor: „Došao sam do uvjerenja da najveća prepreka istinskom razlučivanju (i istinskom rastu u molitvi) nije Božja nematerijalna narav, nego činjenica da sami sebe ne poznajemo dovoljno, pa čak ni *ne želimo* upoznati same sebe kakvi zaista jesmo. Gotovo svi se skrivamo iza jedne maske, ne samo pred drugima, nego i kad se promatramo u zrcalu” (TH.

GREEN, *Il grano e la zizzania [Žito i kukolja]*, Rim, 1992., 25). Svi smo u napasti da budemo maskirani također pred samima sobom.

Zaborav Božje prisutnosti u našem životu ide ruku pod ruku s nepoznavanjem samih sebe – ne poznavati Boga i ne poznavati same sebe – nepoznavanje značajki naše osobnosti i naših najdubljih želja.

Poznavati same sebe nije teško, ali iziskuje trud i napor: uključuje *strpljivo kopanje po vlastitoj nutrini*. Zahtijeva, nadalje, sposobnost da se zaustavimo, da „isključimo autopilota“, kako bismo postali svjesni načina na koji činimo stvari, osjećaja koji nas obuzimaju, čestih misli koje nas uvjetuju, a da često toga nismo niti svjesni. To također zahtijeva razlikovanje između emocija i duhovnih sposobnosti. „Osjećam“ nije isto što i „uvjeren sam“; „osjećam da mogu“ nije isto što i „hoću“. Tako se dolazi do toga da spoznamo da je način na koji gledamo na sebe i na stvarnost ponekad pomalo iskrivljen. Postati svjestan toga prava je milost! Naime, mnogo se puta može dogoditi da pogrešna uvjerenja o stvarnosti, utemeljena na prošlim iskustvima, snažno utječu na nas, ograničavajući našu slobodu da izgaramo za ono što nam je stvarno važno u životu.

Kao oni koji žive u doba informatičke tehnologije, znamo koliko je važno znati lozinke za ulazak u programe u kojima se nalaze najosobniji i najvrjedniji podaci. Ali duhovni život također ima svoje „lozinke“: ima riječi koje dotiču srce jer se odnose na ono na što smo najosjetljiviji. Napasnik, to jest đavao, dobro zna te ključne riječi, a važno je da ih znamo i mi kako se ne bismo našli tamo gdje ne bismo htjeli. Napast ne sugerira nužno loše stvari, već često neuredne stvari, predstavljene s pretjeranom važnošću. Na taj nas način hipnotizira privlačnošću koju u nama bude te stvari, lijepe ali iluzorne stvari, koje ne mogu ispuniti ono što obećavaju, i tako nas na kraju ostavljaju s osjećajem praznine i tuge. Taj osjećaj praznine i tuge je znak da smo na putu koji nije pravi, da smo na stranputici. Te stvari mogu biti, na primjer, akademski naslov, karijera, veze, sve te stvari koje su same po sebi pohvalne, ali prema kojima, ako nismo slobodni, riskiramo imati nestvarna očekivanja, kao što je, na primjer, potvrda naše vrijednosti. Na primjer, ti kad razmišljaš o svom studiju, misliš li samo na to kako da promičeš samoga sebe, činiš li to radi svojih vlastitih interesa ili također zato da služiš zajednici. Tu se može vidjeti koja je intencionalnost svakoga od nas. Taj je nesporazum često izvor najvećih trpljenja, jer ništa od toga ne može biti jamstvo našeg dostojanstva.

Zato je, draga braćo i sestre, važno poznavati same sebe, znati lozinke svoga srca, ono na što smo najosjetljiviji, kako bismo se zaštitili od onih koji nam dolaze s zamamljivim riječima kako bi manipulirali nama, ali i kako bismo prepoznali ono što je uistinu važno za nas, razlikujući to od posljednjeg krika mode odnosno upadljivih i površnih slogana. Mnogo puta ono što se kaže na televiziji ili u nekoj reklami koja se emitira, dirne nas u srce i tjera nas bez slobode u te vode. Pazite na to: jesam li slobodan ili se puštam voditi osjećajima trenutka, odnosno provokacijama trenutka?

U tome nam pomaže *ispit savjesti*, ali ne govorim o ispitu savjesti koji svi obavljamo kad idemo na ispovijed, to ne. To je ovo: „Sagriješio sam u tome i tome...“. Ne. Svakodnevnici opći ispit savjesti: što se zbilo u mom srcu u tome danu? „Dogodilo se mnogo stvari...“. Koje su to stvari? Zašto? Koje su tragove ostavili u srcu? Izvršiti ispit savjesti, to jest dobra navika da u miru sagledamo ono što nam se dogodilo u pojedinom danu, učeći uočiti u svojim sudovima i odabirima što je to čemu pridajemo najveću važnost, što tražimo i zašto, a što smo na kraju našli. Učeći, nadasve, prepoznati ono što taži žed našega srca. Jer samo nam Gospodin može dati potvrdu koliko vrijedimo. Govori nam to svaki dan s križa: umro je za nas da nam pokaže koliko smo dragocjeni u njegovim očima. Nema te prepreke ili neuspjeha koji bi ga spriječili da nas primi u svoj nježni zagrljaj. Ispit savjesti je od velike pomoći, zato što tako vidimo da naše srce nije put kojim sve prolazi, a da i ne znamo. Ne. Vidjeti: što je prošlo danas? Što se dogodilo? Što je izazvalo moju reakciju? Što me ražalostilo? Što me obradovalo? Što je bilo ružno i jesam li činio zlo drugima. Riječ je o tome da se vidi put osjećajâ, privlačnosti u mojem srcu tijekom dana. Ne zaboravite to! Prethodno smo govorili o molitvi; danas govorimo o poznavanju samih sebe.

Molitva i poznavanje samih sebe omogućuju rasti u slobodi. Služe tome da se raste u slobodi. To su osnovni elementi kršćanskoga života, dragocjeni elementi za pronalaženje vlastitoga mjesta u životu. Hvala.

U sklopu pozdrava poljskim hodočasticima

[...] Danas se u liturgiji spominjemo svete Faustine Kowalske. Po njoj, Bog je pokazao svijetu da traži spasenje u njegovu milosrđu. Spomenimo je se prije svega danas, misleći osobito na rat u Ukrajini. Kao što sam rekao prošle nedjelje u Angelusu, uzdamo se u Božje milosrđe, koje može promijeniti srca, kao i u majčinski zagovor Kraljice mira. Od srca vas blagoslivljam.

U sklopu pozdrava talijanskim vjernicima

[...] I ne zaboravimo moliti za mučeničku Ukrajinu, moleći uvijek Gospodina za dar mira.